

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.001.10.2022

Pan
Tadeusz Płyk
Powiatowy Lekarz Weterynarii w Radomsku
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Radomsku
Ul. Wilsona 21A, 97-500 Radomsko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/001 – Działalność i funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii w województwie łódzkim.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Radomsku ¹ , ul. Wilsona 21A, 97-500 Radomsko.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Płyk – Powiatowy Lekarz Weterynarii ² w Radomsku od dnia 18 października 2016 r. (Dowód: akta kontroli str. 2 - 11)
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość realizacji zadań i zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, w wykorzystaniu dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Ryszard Lewiński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LLO/71/2022 z 7 kwietnia 2022 r. oraz nr LLO/156/2022 z 29 września 2022 r. (Dowód: akta kontroli str. 1 - 2)

¹ Dalej również Inspektorat.

² Dalej również PLW.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

28

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Radomsku realizował powierzone mu zadania, zapewniając bezpieczeństwo produktów pochodzenia zwierzęcego oraz ochronę zdrowia zwierząt, z wykorzystaniem własnego potencjału kadrowego oraz wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii, niebędących pracownikami Inspektoratu.

PLW podejmował działania w celu pozyskania personelu – pracowników merytorycznych, w tym lekarzy weterynarii organizując nabory/rekrutacje na wakuujące stanowiska w Inspektoracie oraz działania w celu zapewnienia właściwej obsady stanowisk, w tym dotyczące zwiększenia liczby etatów, jak i wysokości wynagrodzeń dotychczasowych i nowo rekrutowanych pracowników.

PLW podejmował działania w sytuacji zagrożenia epizootycznego, polegające na wydawaniu decyzji administracyjnych nakazujących wskazanym lekarzom weterynarii z terenu powiatu radomszczańskiego, wykonywanie szczepień przeciwko wściekliznie oraz znakowanie mikrochipem zwierząt towarzyszących (psów, kotów, frotek) uchodźcom z Ukrainy. PLW wbrew art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁵ nakazał wykonywanie powyższych zadań, dwóm lekarzom weterynarii powyżej 60 roku życia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami procedowano w Inspektoracie zgłoszenia alarmowe RASFF⁶.

Zadania Inspektoratu realizowano pomimo ograniczeń wynikających z trudności związanych z pozyskaniem do pracy w Inspektoracie pracowników merytorycznych oraz związanych z panującą w okresie objętym kontrolą pandemią COVID-19.

W działalności inspektoratu stwierdzono również brak sporządzenia dwóch protokołów z przeprowadzonych naborów na wolne stanowiska. Co więcej, w latach 2020-2021 nie przeprowadzono kompletnej analizy ryzyka, a zidentyfikowane ryzyka nie zostały poddane analizie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość realizacji zadań i zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa

Opis stanu faktycznego

1. Powiatowy Lekarz Weterynarii organizując pracę Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Radomsku, w celu realizacji ustawowych zadań Inspektoratu, oprócz pracowników zatrudnionych na stanowiskach merytorycznych, w oparciu o umowy o pracę, zatrudniał w oparciu o umowy cywilno-prawne, lekarzy weterynarii na stanowiskach urzędowych lekarzy weterynarii. Umowy lekarzy weterynarii zatrudnionych na stanowiskach urzędowych lekarzy weterynarii były zawierane na okres jednego kwartału. Wg stanu na dzień 12 kwietnia 2022 r. w Inspektoracie było zatrudnionych 12 pracowników merytorycznych i 29 urzędowych lekarzy weterynarii. Wg stanów na 31 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2021 r. pracowników merytorycznych i urzędowych lekarzy weterynarii było odpowiednio: 13 i 30 oraz 12 i 31.

(Dowód: akta kontroli str. 30 – 32, 64 – 76)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2021 r. poz. 306, ze zm.

⁶ RASFF – Rapid Alert System for Food and Feed.

Na podstawie próby dokumentacji dotyczącej wyznaczenia trzech urzędowych lekarzy weterynarii stwierdzono, iż na wnioski zainteresowanych lekarzy weterynarii, PLW, na podstawie art. 16 ust. 1 pkt. 1 oraz ust 2 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej wydawał decyzje administracyjne⁷ w celu wyznaczenia lekarzy weterynarii do wykonywania urzędowych czynności z zakresu weterynarii. Następnie PLW wydawał upoważnienia dla urzędowych lekarzy weterynarii do wydawania decyzji przez urzędowych lekarzy weterynarii nie będących pracownikami Inspektoratu Weterynarii oraz upoważnienia do wykonywania na terenie powiatu radomszczańskiego urzędowych czynności określonych w ww. decyzjach. W związku z wydanymi decyzjami PLW zawierał umowy⁸ z urzędowymi lekarzami weterynarii na podstawie art. 16 ust 3 ustawy o inspekcji weterynaryjnej. W umowach określono m.in.: zakres czynności do wykonania, okres obowiązywania umowy, sposób przekazywania pobranych opłat, sposób wypłaty i wysokość wynagrodzenia za wykonane czynności. Zgodnie z zapisami ww. umów nadzór nad prawidłowym wykonywaniem czynności sprawowały Organy Inspekcji Weterynaryjnej, na zasadach określonych w ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej. W przypadku zbadanej dokumentacji nie stwierdzono uchylecia wydanych decyzji.

(Dowód: akta kontroli str. 77 - 123)

W stosunku do czynności przeprowadzonych przez trzech wyznaczonych lekarzy weterynarii, objętych próbą badawczą, Inspektorat nie przeprowadził kontroli wykonywanych przez nich czynności w miejscu ich wykonywania.

Jak wyjaśnił PLW w latach 2020 – 2022 Inspektorat przeprowadził odpowiednio 26, 36 i 25 kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania przez wyznaczonych lekarzy weterynarii zadań zleconych przez Inspektorat. Kontrole dotyczyły sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, w zakresie badań monitoringowych choroby Aujeszkyego oraz innych badań monitoringowych, pobierania próbek do badań laboratoryjnych.

(Dowód akta kontroli str. 735 - 758)

Na podstawie próby badawczej dokumentacji dotyczącej wyznaczenia trzech lekarzy weterynarii stwierdzono, że sprawowany nadzór nad wykonywaniem przez nich zleconych czynności polegał na weryfikacji dostarczonej przez nich dokumentacji⁹ potwierdzającej wykonane czynności. Weryfikacja dokonywana była pod względem merytorycznym przez zastępcę PLW oraz pod względem rachunkowym przez służby księgowo. W wyniku kontroli ww. dokumentacji dostarczonej przez trzech lekarzy, dot. umów zlecających wykonanie czynności, stwierdzono, iż stawki opłaty za urzędowe czynności weterynaryjne zostały ustalone zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie rozporządzeniem¹⁰. Przeprowadzone czynności kontrolne dokonane przez zastępcę PLW oraz osobę z księgowości zostały potwierdzone złożonymi podpisami na sprawdzanych dokumentach.

(Dowód: akta kontroli str. 143 - 182)

W okresie objętym kontrolą, Inspektorat nie sporządził planów kontroli w zakresie prawidłowości przeprowadzania czynności przez wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii.

(Dowód: akta kontroli str. 735 - 758)

⁷ Decyzje nr: 41/2020, 16/2021, 97/2021.

⁸ Umowy nr: 41/2020 z 30 czerwca 2020 r., 16/2021 z 31 marca 2021 r. i 96/2021 z 31 grudnia 2021 r.

⁹ Dokumentami potwierdzającymi wykonanie czynności były: wystawione świadectwa zdrowia, kwitariusze przychodów, zestawienia należności za urzędowe czynności zlecone.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej – rozporządzenie uchylono z dniem 11 sierpnia 2022 r.

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, iż Inspektorat nie posiada planów kontroli czynności urzędowych przeprowadzanych przez wyznaczonych lekarzy weterynarii w zakresie liczby kontroli. Koordynatorzy poszczególnych zespołów podejmują decyzje odnośnie liczby planowanych kontroli w danym roku.

(Dowód akta kontroli str. 735 - 758)

2. PLW w okresie objętym kontrolą ogłosił 17 postępowań w celu naboru pracowników na stanowiska: kontroler weterynaryjny – jedno postępowanie w 2020 r., referent – jedno postępowanie w 2020 r., inspektor weterynaryjny – trzy postępowania w 2021 r., i 12 postępowań w 2022 r., na stanowiska: kontroler – trzy postępowania, inspektor weterynaryjny – trzy postępowania, w tym jedno postępowanie wewnętrzne, starszy inspektor weterynaryjny - sześć postępowań, w tym dwa postępowania wewnętrzne. W wyniku przeprowadzonych postępowań do pracy w Inspektoracie przyjęto: w 2020 r., inspektora weterynarii i referenta; w 2021 r. inspektora weterynarii, w 2022 r. (III kwartał) trzech kontrolerów. Ponadto, w 2022 r. trzech pracowników Inspektoratu otrzymało awans na wyższe stanowiska, w stosunku do wcześniej zajmowanych, w wyniku naborów wewnętrznych. W przypadku dwóch postępowań przeprowadzonych w 2021 r. na stanowisko inspektor weterynarii, nie dokonano wyboru kandydata i nie sporządzono protokołów z postępowań w celu naboru pracowników. Powyższą nieprawidłowość szczegółowo opisano w części *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(Dowód akta kontroli str. 183 - 273)

3. W planie finansowym Inspektoratu w dziale 010 „Rolnictwo i łowiectwo” w rozdziale 01034 „Powiatowe Inspektoraty Weterynarii” w paragrafie 4020 „Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej” zaplanowano pierwotnie kwotę 778 235,00 zł na 2020 r., i 742 852,00 zł na 2021 r. W wyniku dokonanych zmian w trakcie roku budżetowego plan finansowy po zmianach w ww. paragrafie wynosił, w 2020 r. 761 601,00 zł i 792 847,00 zł w 2021 r. (wzrost o 4,1%). Na 2022 r. zaplanowano wydatki w wysokości 1 311 195,00 zł (wzrost o 65,4%). Faktyczne wykonanie planu wydatków w paragrafie 4020 wyniosło w 2020 r. 717 012,89 zł (zrealizowano plan w 94,1%) i 792 836,67 zł w 2021 r. (zrealizowano plan w 100,00%). W latach 2020 i 2021 Inspektorat nie otrzymał środków na zwiększenie wynagrodzeń pracowników. Natomiast w 2022 r. zaplanowano wzrost wydatków na wynagrodzenia pracowników w paragrafie 4020 w wysokości 4,4% tj. o 33 372,00 zł oraz na zwiększenie zatrudnienia o trzy etaty planując wydatek na ten cel m.in. w paragrafie 4020 w wysokości 272 160,00 zł.

(Dowód akta kontroli str. 273 - 359)

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto (bez uwzględnienia dodatku stażowego, nagród, premii i trzynastej pensji) pracowników zatrudnionych w Inspektoracie, z uwzględnieniem zajmowanego stanowiska, w latach od 2020 do III kwartału 2022 r. wynosiło odpowiednio: dla referenta: 2 700,32 zł, 2 800,32 zł i 0,00¹¹ zł; dla kontrolera: 3 066,22 zł, 3 243,68 zł i 4 261,35 zł; dla starszego kontrolera 3 425,88 zł, 3 425,88 i 4 112,69 zł; dla inspektora: 3 804,04 zł, 3 954,19 zł i 4 780,22 zł; dla starszego inspektora: 4 301,66 zł, 4 301,66 zł i 5 496,45 zł; dla PLW i jego zastępcy liczone łącznie 5 862,20 zł, 5 862,20 zł i 7 038,37 zł. W roku 2021 nastąpił wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych: na stanowisku referent o 3,7%, na stanowisku kontroler o 5,8% i na stanowisku inspektor o 3,9%. Dla stanowiska st. kontroler, st. inspektora dla PLW nie nastąpił wzrost wynagrodzeń¹²

(Dowód akta kontroli str. 360)

¹¹ W 2022 r. nie zatrudniono pracownika na stanowisku referenta.

¹² Dla roku 2022 r. nie zaprezentowano procentowego wzrostu średniego wynagrodzenia z uwagi na nieporównywalność danych, ponieważ brak było danych za IV kwartał 2022 r.

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto z uwzględnieniem dodatku stażowego, nagród, premii i trzynastej pensji pracowników zatrudnionych w Inspektoracie, z uwzględnieniem zajmowanego stanowiska, w latach od 2020 do III kwartału 2022 r. wynosiło odpowiednio: dla referenta 2 819,06 zł, 2 800,32 zł i 0,00 zł; dla kontrolera: 3 648,55 zł, 4 432,64 zł i 5 595,91; zł dla starszego kontrolera; 5 223,42 zł, 5 848,04 zł i 7 214,36 zł; dla inspektora; 4 926,30 zł, 5 854,52 zł i 6 738,30; zł dla starszego inspektora; 5 371,49 zł, 6 461,60 zł i 8 094,10 zł; dla PLW i jego zastępcy liczone łącznie: 10 778,77 zł, 11 073,42 zł i 13 026,04 zł. Średnia zmiana wysokości wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach w roku 2021 w stosunku do 2020 r. wynosiła: dla referenta, spadek o 0,7%, dla kontrolera wzrost o 21,5%, dla starszego kontrolera wzrost o 12,0%, dla inspektora wzrost o 18,8%, dla starszego inspektora wzrost o 20,3% i dla Powiatowego Lekarza Weterynarii i jego zastępcy wzrost o 2,7%.

(Dowód: akta kontroli str. 360)

4. W planach działalności Inspektoratu na lata 2020 - 2021 wskazano, iż celem głównym jest zapewnienie bezpieczeństwa epizootycznego i zdrowia publicznego w kraju w zakresie weterynarii. Cel główny uszczegółowiono poprzez wskazanie dwóch celów: zapewnienie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz, zapewnienie bezpieczeństwa epizodycznego i dobrostanu zwierząt. Powyższe cele były zgodne z zadaniami weterynarii określonymi w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o inspekcji weterynaryjnej¹³. Dla każdego z celów szczegółowych wskazano po jednym najważniejszym zadaniu odpowiednio: kontrola produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz; zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz monitorowanie dobrostanu zwierząt.

W rejestrze ryzyk dla celu/zadania „Badanie monitoringowe chorób zakaźnych. Pobierania próbek do badań” wskazano ryzyko „Brak realizacji zadania”. Jako przyczynę i skutek ryzyka wskazano „Odstąpienie Urzędowego Lekarza Weterynarii od zadania”, jako mechanizm zaradczy „Wyznaczenie innego ULW”. Dla celu/zadania „Badanie monitoringowe produktów spożywczych. Pobieranie próbek do badań”, wskazano ryzyko „Brak realizacji zadania”. Jako przyczynę i skutek ryzyka wskazano „Odstąpienie ULW od zadania”, jako mechanizmy zaradcze „Wyznaczenie innego ULW”. Dla celu/zadania „Badanie monitoringowe pasz” wskazano ryzyko „Brak realizacji zadania”. Jako przyczynę i skutek ryzyka wskazano „Brak pracownika IW odpowiedzialnego za realizację zadania”, jako mechanizm zaradczy wskazano „Wyznaczenie innego pracownika IW”.

W oświadczeniach PLW o stanie kontroli zarządczej w Inspektoracie w Radomsku za rok 2020¹⁴ i rok 2021¹⁵ wskazano, że w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. W trakcie trwania czynności kontrolnych uzupełniono analizę ryzyka za rok 2022 r.

W Inspektoracie za okres lat od 2020 r. do 2021 r., nie przeprowadzono kompletnej analizy ryzyka. Powyższą nieprawidłowość szczegółowo opisano w części *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(Dowód: akta kontroli str. 361 - 378)

5a/5b. Plany urzędowych kontroli, w okresie objętym kontrolą, zostały sporządzone w trzech odrębnych dokumentach, dla każdego roku kalendarzowego. I tak: na rok 2020 opracowano:

- Plan urzędowych kontroli na rok 2020 – sporządzony przez zespół ds. zdrowia i ochrony zwierząt.

¹³ Dz. U. 2021 r. poz. 306 tj.

¹⁴ Oświadczenie złożone 11.01.2021 r.

¹⁵ Oświadczenie złożone 10.01.2022 r.

- Plan kontroli na 2020 r.– sporządzony przez zespół ds. bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji w 2020 r.
- Plan kontroli podmiotów nadzorowanych sektora paszowego i utylizacyjnego w powiecie radomszczańskim na rok 2020.

Analogicznie dokumenty opracowano na lata 2021 r. i 2022 r.

(Dowód: akta kontroli str. 383 - 509)

Wg zapisów planów urzędowych kontroli sporządzonych przez Zespół ds. Zdrowia i ochrony zwierząt, wynika, że plany te sporządzono w oparciu o przepisy odpowiednich ustaw¹⁶, stosownych rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi a także z uwzględnieniem Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii¹⁷.

Wg planu urzędowych kontroli sporządzonego przez Zespół ds. Zdrowia i ochrony zwierząt na 2020 r. wynika, że zaplanowano 83 kontrole w 70 nadzorowanych podmiotach, kontrolę ciągłą w handlu żywymi zwierzętami (każda wysyłka zwierząt z terenu powiatu oraz 5% przesyłek, których miejscem przeznaczenia był powiat radomszczański), 350 kontroli gospodarstw w zakresie dobrostanu, 1 212 kontroli w zakresie bioasekuracji (ASF) oraz w ramach monitoringu chorób zakaźnych zwierząt 15 575 prób do pobrania. Faktycznie w 2020 r. wykonano 90 (108% planu) kontroli w 73 (104%) nadzorowanych podmiotach, 13 kontroli handlu żywymi zwierzętami, 328 (93,7%) kontroli z zakresu dobrostanu gospodarstw, 1 527 (126%) kontroli w zakresie bioasekuracji (ASF) i 11 988 (79,7%) pobrano prób do badania w ramach monitoringu chorób zakaźnych.

Na 2021 r. zaplanowano 92 kontrole w 70 nadzorowanych podmiotach, kontrolę ciągłą w handlu żywymi zwierzętami (każda wysyłka zwierząt z terenu powiatu oraz 5% przesyłek, których miejscem przeznaczenia był powiat radomszczański), 250 kontroli gospodarstw w zakresie dobrostanu, 652 kontroli w zakresie bioasekuracji (ASF) oraz w ramach monitoringu chorób zakaźnych zwierząt 12 976 prób do pobrania. Faktycznie w 2020 r. wykonano 113 (122,8%) kontroli w 78 (111,4%) nadzorowanych podmiotach, 11 kontroli handlu żywymi zwierzętami, 244 (97,6%) kontroli z zakresu dobrostanu gospodarstw, 479 (73,5%) kontroli w zakresie bioasekuracji (ASF) i 14 124 (108,8%) pobrano prób do badania w ramach monitoringu chorób zakaźnych.

(Dowód: akta kontroli str. 383 - 403)

Plan (oraz jego wykonanie) urzędowych kontroli opracowany przez zespół do spraw żywności, pasz i utylizacji na 2020 r. przewidywał :

- w zakresie nadzoru nad ubocznymi produktami zwierzęcymi kontrole: *zakładów przetwórczych kat. 3*: według planu dwie kontrole, wykonano cztery kontrole (realizacja 200%); *podmiotów zajmujących się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (uppz)*: plan 11 kontroli, realizacja 17 (154%); *spalarni*: plan jedna kontrola, realizacja dwie kontrole (200%); *podmiotów wykorzystujących uppz*: plan dwie kontrole, realizacja dwie kontrole (100%); *rzeźni drobiu, świń i przeżuwaczy*: plan 12 kontroli, realizacja 13 kontroli (1,08%); *zakładów technicznych*: plan i wykonanie (100%) – jedna kontrola; *bigazowni/biokompostowni*:

¹⁶ Ustawy: o Inspekcji Weterynaryjnej, o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych, o ochronie zwierząt, o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, kodeks postępowania administracyjnego.

¹⁷ Przykładowo: instrukcje nr: GIWz. 400/R-01/2011 z 18 marca 2011 r. w sprawie przeprowadzania urzędowych kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie akwakultury; instrukcja GLW nr GIWPR.02010-1/2015 z dnia 11 lutego 2015r. (dobrostan zwierząt), Nr GIWbż – 500 – 2/11 z dnia 1 września 2011 r. i nr GIWpr02001.16.2020 z dnia 23 czerwca 2020 r. (bezpieczeństwo żywności), krajowe programy zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów, niosek, indyków na lata 2020-2022.

plan i wykonanie (100%) – jedna kontrola; *podmiotów zajmujących się obrotem uppz*: plan jedna kontrola, wykonanie 0;

- w zakresie nadzoru nad paszami plan zawierał kontrole: *producentów materiałów i mieszanek paszowych dla zwierząt gospodarskich i gołębi wprowadzonych do obrotu*: plan sześć kontroli, wykonano 15 kontroli (250%); *przedsiębiorstwa handlowe obracającymi paszami*: plan 27 kontroli, wykonano 15 kontroli (55,6%); *podmioty wprowadzające do obrotu pasze*: plan trzy kontrole, wykonano trzy kontrole (100%); *transport pasz*: plan 12 kontroli, wykonano dwie kontrole (16,7%); *producenci materiałów paszowych*: plan dziewięć kontroli, wykonano siedem kontroli (77,8%); *gospodarstw produkujące pasze na potrzeby własne z udziałem dodatków paszowych*: plan jedna kontrola, wykonano jedną kontrolę (100%); *gospodarstw stosujących pasze, produkujący pasze na potrzeby własne, żywienie zwierząt gospodarskich/produkcja pierwotna*: plan 44 kontrole, wykonano 49 kontroli (111%); *podmiotów produkujących pasze z udziałem dozwolonych białek pochodzenia zwierzęcego*: plan sześć kontroli, wykonano pięć kontroli (83,3%); *zakładów leczniczych zarejestrowanych do obrotu paszami przeznaczonymi dla zwierząt, od których pozyskiwane są produkty jadalne*: plan jedna kontrola, wykonanie 0 kontroli.

Plan (oraz jego wykonanie) urzędowych kontroli opracowany przez zespół do spraw żywności, pasz i utylizacji na 2021 r. zawierał:

- w zakresie nadzoru nad ubocznymi produktami zwierzęcymi kontrole: *zakładów przetwórczych kat. 3*: plan dwie kontrole, wykonano cztery kontrole (realizacja 200%); *podmiotów zajmujących się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (uppz)*: plan 10 kontroli, realizacja 15 kontroli (150%); *spalarni*: plan jedna kontrola, realizacja dwie kontrole (200%); *podmiotów wykorzystujących uppz*: plan dwie kontrole, realizacja dwie kontrole (100%); *rzeźni drobiu, świń i przeżuwaczy*: plan 12 kontroli, realizacja 13 kontroli (1,08%); *zakładów technicznych*: plan i wykonanie (100%) – jedna kontrola; *biogazowni/biokompostowni*: plan i wykonanie (100%) – jedna kontrola; *podmiotów zajmujących się obrotem uppz*: plan jedna kontrola, wykonanie 0; *zakłady prowadzące czynności pośrednie oraz składowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego*: plan jedna kontrola, wykonanie jedna kontrola (100%);

- w zakresie nadzoru nad paszami kontrole: *producentów materiałów i mieszanek paszowych dla zwierząt gospodarskich i gołębi wprowadzonych do obrotu*: plan sześć kontroli, wykonanie 16 kontroli (266,7%); *przedsiębiorstwa handlowe obracającymi paszami*: plan 28, wykonanie 16 kontroli (57,1%); *podmioty wprowadzające do obrotu pasze*: plan dwie kontrole, wykonano dwie kontrole (100%); *transport pasz*: plan sześć kontroli, wykonano jedną kontrolę (16,7%); *producenci materiałów paszowych*: plan siedem kontroli, wykonano siedem kontroli (100%); *gospodarstw produkujących pasze na potrzeby własne z udziałem dodatków paszowych*: plan jedna kontrola, wykonano jedną kontrolę (100%); *gospodarstw stosujących pasze, produkujący pasze na potrzeby własne, żywienie zwierząt gospodarskich/produkcja pierwotna*: plan 44 kontrole, wykonano 44 kontrole (100%); *podmiotów produkujących pasze z udziałem dozwolonych białek pochodzenia zwierzęcego*: plan sześć kontroli, wykonanie sześć kontroli (100%); *zakładów leczniczych zarejestrowanych do obrotu paszami przeznaczonymi dla zwierząt, od których pozyskiwane są produkty jadalne*: plan jedna kontrola, wykonanie 0 kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 404 - 478)

PLW wyjaśnił, iż na brak, w niektórych przypadkach realizacji planu kontroli, miał wpływ fakt, iż niektóre podmioty nie prowadziły działalności oraz wynikał z faktu, iż w latach 2020-2021 na stanowisku inspektora ds. pasz i utylizacji występowała duża rotacja pracowników – łącznie 3 osoby.

(Dowód: akta kontroli str. 759 - 762)

Inspektorat wykonał w 2020 r. trzy badania monitoringowe w kierunku pestycydów, w 2021 r. sześć takich badań i w 2022 r. zaplanował dwa takie badania. Inspektorat, w okresie objętym kontrolą, nie pobierał próbek organów i tkanek zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego do badań w kierunku pestycydów stosowanych wspólnie (m.in. glifosatu).

(Dowód: akta kontroli str. 735 - 758)

PLW wyjaśnił, iż Inspektorat nie przeprowadzał badań w kierunku glifosatu, gdyż nie został wyznaczony do takiego badania przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii.

(Dowód: akta kontroli str. 735 - 758)

Inspektorat nie podejmował kontroli pasz pomimo doniesień medialnych wskazujących na dolewaniu olejów technicznych w trakcie procesu produkcyjnego tych pasz.

(Dowód: akta kontroli str. 726)

Jak wyjaśnił z-ca PLW partie pasz kierowane na obszar działania Inspektoratu zostały przebadane przez Inspektorat, na obszarze, którego miało miejsce dolewanie olejów technicznych w trakcie procesu produkcyjnego.

(Dowód: akta kontroli str. 726)

6. W okresie objętym kontrolą, Inspektorat otrzymał jedno powiadomienie alarmowe i jedno powiadomienie informacyjne związane z działalnością podmiotów zlokalizowanych na obszarze powiatu radomszczańskiego z Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach (RASFF¹⁸). Powiadomienie alarmowe zostało wysłane 7 października 2021 r. przez Republikę Czeską o godz. 15:59. Powiadomienie dotyczyło wykrycia przez podmiot zlokalizowany w Republice Czeskiej antybiotyku w mięsie i przetworach mięsnych wyprodukowanych przez podmiot z terenu powiatu radomszczańskiego. W wyniku podjętych przez Inspektorat, w dniu 8 października 2021 r., czynności kontrolnych ustalono, iż na skutek popełnionego błędu, w zakładzie przetwórczym z terenu powiatu radomszczańskiego, nieprawidłowo oznaczono kraj i podmiot pochodzenia mięsa w dokumentacji wysyłkowej. Z ww. dokumentacji wynikało, iż producentem mięsa jest zakład polski, natomiast faktycznie mięso pochodziło z Hiszpanii. W zakładzie polskim dokonano przetworzenia mięsa i wysłano go do partnera handlowego do Republiki Czeskiej. Inspektorat powiadomił o wynikach kontroli Łódzkiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Łodzi oraz Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych. PLW wszczął w stosunku do pomiotu polskiego postępowanie w sprawie: uchybień stwierdzonych podczas kontroli oraz w sprawie kary pieniężnej. W wyniku tych postępowań PLW wydał decyzję nr 67/2021 na mocy której nakazał podjęcie odpowiednich działań naprawczych - zapobiegawczych oraz decyzję nr 72/2021 na mocy której nałożył na podmiot polski karę w wysokości 2 000,00 zł. Powiadomienie informacyjne zostało wysłane w dniu 16 sierpnia 2020 r. przez Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii i dotyczyło stwierdzenia obecności pałeczek *Listeria monocytogenes* w produktach spożywczych wyprodukowanych z surowca dostarczonego m.in. przez zakład mięsny zlokalizowany na terenie powiatu radomszczańskiego. W wyniku postępowania wyjaśniającego podjętego przez Inspektorat stwierdzono, iż w zakładzie mięsnym prowadzone były cykliczne badania właścicielskie surowca w odstępach 14 dni i nie stwierdzono wyników dodatnich. O wynikach postępowania wyjaśniającego PLW powiadomił Łódzkiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

¹⁸ RASFF – Rapid Alert System for Food and Feed.

(Dowód: akta kontroli str. 516 - 584)

PLW podejmował działania w sytuacji zagrożenia epizootycznego, polegające na wydawaniu decyzji administracyjnych nakazujących wskazanym lekarzom weterynarii z terenu powiatu radomszczańskie, wykonywanie szczepień przeciwko wściekliznie oraz znakowanie mikrochipem zwierząt towarzyszących (psów, kotów, fretek) uchodźcom z Ukrainy.

(Dowód: akta kontroli str. 585 - 610)

W wyniku kontroli pięciu decyzji administracyjnych wydanych przez PLW na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej stwierdzono, iż trzy decyzje były zgodne z wymogami określonymi w art. 18 ust. 2 ww. ustawy, natomiast w dwóch przypadkach PLW wydał decyzje nakazujące wykonanie określonych czynności w stosunku do lekarzy weterynarii, którzy ukończyli 60 lat, co był sprzeczne z art. 18 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy. Nieprawidłowość tą opisano szczegółowo w punkcie *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(Dowód: akta kontroli str. 586 - 610)

7. W okresie objętym kontrolą, Wojewódzki Lekarz Weterynarii w Łodzi przeprowadził w Inspektoracie kontrole:

- w zakresie prawidłowości sprawowanego nadzoru przez PLW nad zagospodarowaniem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego w ubojniach zwierząt rzeźnych w okresie od 01.01.2019 r. do 15.10.2021 r. Zakres kontroli obejmował: 1) przygotowanie i realizacja harmonogramu kontroli, 2) tworzenie dokumentacji sporządzonej podczas kontroli przedsiębiorstwa, 3) wystawianie upoważnień do przeprowadzania kontroli, 4) postępowania administracyjne po stwierdzeniu uchybień, 5) zagospodarowanie uppz pochodzących ze stref objętych ograniczeniami.
- dotyczącą oceny prawidłowości sprawowanego nadzoru przez PLW: 1) nad zakładami, które produkują lub wprowadzają do obrotu żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego, 2) nad zakładami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego na każdym etapie produkcji w tym mleko i produkty mleczne, 3) w zakresie dobrostanu zwierząt w rzeźni.

(Dowód: akta kontroli str. 611 – 620, 631 - 641)

W wyniku przeprowadzonej kontroli w zakresie prawidłowości sprawowanego nadzoru przez PLW nad zagospodarowaniem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego w ubojniach zwierząt rzeźnych stwierdzono m.in. ww. nieprawidłowości:

- w 2019 r. zaplanowano po 2 kontrole w 6 nadzorowanych ubojniach zwierząt, a przeprowadzono po jednej kontroli;
- bilanse ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego przeprowadzone podczas kontroli nie odzwierciedlały stosunku uppz pozyskanych i oddanych;
- podczas przeprowadzania bilansów uppz w wielu przypadkach nie uwzględniano materiału kategorii 2 w postaci obornika;
- dwa egzemplarze protokołu nr 1/12/11/20/10-0833 nie zostały podpisane przez kontrolującego ani przez kontrolowanego;
- w niektórych przypadkach wystąpił brak analizy prawidłowości wypełniania dokumentów handlowych;
- nie zakwestionowano w jednym przypadku przekazywanie, bez dokumentu handlowego, obornika z zakładu do rolniczego wykorzystania.
- stwierdzono niespójność pomiędzy stwierdzonymi uchybieniami a wydanymi zaleceniami.

Jako przyczyny powstania ww. nieprawidłowości wskazano: niepełną wiedzę kontrolujących w zakresie nadzoru nad zagospodarowaniem ubocznych produktów

zwierząt rzeźnych, dużą rotację na stanowisku inspektora odpowiedzialnego za nadzór nad kontrolowanym obszarem.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zalecono:

- przeprowadzanie kontroli zgodnie z zalecaną częstotliwością,
- przeprowadzanie w ubojniach bilansów pozyskanych i oddanych uppz w sposób rzetelny,
- przeprowadzanie postępowań wyjaśniających i administracyjnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości,
- uwzględniania podczas kontroli wytycznych zawartych w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr-0200.1.12.2020 z dnia 26 maja 2020 r.,
- przeprowadzanie kontroli sprawdzających lub wydawanie zaleceń poinformowania PLW o sposobie usunięcia uchybień przez podmioty kontrolowane,
- wydawanie zaleceń po stwierdzeniu uchybień a także szczegółowy opis uchybień, co do których wydano zalecenia ich usunięcia.

(Dowód: akta kontroli str. 611 - 620)

W związku z przeprowadzoną kontrolą PLW poinformował Łódzkiego Wojewódzkiego Lekarza weterynarii, iż:

- szczegółowo omówił z pracownikami merytorycznymi uchybienia zawarte w wystąpieniu,
- polecił pracownikom szczegółowe przeprowadzenie kontroli w ubojniach zwierząt rzeźnych z częstotliwością zgodną z wytycznymi Głównego Lekarza Weterynarii,
- polecił pracownikom wydawanie zaleceń po stwierdzeniu uchybień, szczegółowy ich opis z określeniem terminu ich realizacji, informowanie PLW o sposobie usunięcia uchybień przez podmioty kontrolowane.

Ponadto PLW wyjaśnił, iż nie jest możliwe uzupełnienie podpisu na protokole nr 1/12/11/20/10-0833 i wyjaśnienie braku podpisu, ponieważ pracownik dokonujący kontroli nie pracuje w Inspektoracie.

(Dowód: akta kontroli str. 621 - 630)

Podczas kontroli oceny prawidłowości sprawowanego nadzoru przez PLW:

- nad zakładami, które produkują lub wprowadzają do obrotu żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego,
- nad zakładami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego na każdym etapie produkcji w tym mleko i produkty mleczne,
- w zakresie dobrostanu zwierząt w rzeźni,

nie stwierdzono nieprawidłowości.

(Dowód: akta kontroli str. 631 - 641)

8. W okresie objętym kontrolą, do Inspektoratu nie wpłynęły żadne zawiadomienia wskazujące na prowadzenie nielegalnej działalności w zakresie produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego. Faktu prowadzenia takiej działalności nie stwierdzili również pracownicy Inspektoratu w ramach prowadzenia rutynowych działań kontrolnych.

(Dowód: akta kontroli str. 642 - 643)

9. W okresie objętym kontrolą, do Inspektoratu nie wpłynęły zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (ASF). Na obszarze powiatu radomszczańskiego od dnia 23 października 2021 r. określono dla czterech gmin: Masłowiec, Przedbórz, Wielgomłyny, Żytno, pierwszą strefę zagrożenia, w ramach zwalczania afrykańskiego pomoru świń i oznaczono ją kolorem niebieskim. Strefa pierwsza oznacza „Teren wolny od ASF, jeśli graniczy z obszarami, na których choroba wystąpiła u dzików i świń hodowlanych”. Powyższego oznaczenia dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji Unii Europejskiej nr

2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń¹⁹. Do dnia zakończenia kontroli NIK, powyższy stan nie uległ zmianie.

Inspektorat prowadził kampanię informacyjną dotyczącą ASF, która polegała na:

- współpracy z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Radomsku w zakresie przeprowadzania szkoleń hodowców świń uwzględniających aktualną sytuację związaną z ASF oraz zasady bioasekuracji w gospodarstwach,
- przeprowadzaniu szkoleń urzędowych lekarzy weterynarii,
- przeprowadzaniu szkoleń dla myśliwych,
- informowaniu o aktualnej sytuacji ASF innych organów powiatu w trakcie posiedzeń Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Radomsku,
- przekazywaniu materiałów informacyjnych jednostką samorządu terytorialnego,
- przekazywaniu materiałów informacyjnych w trakcie trwania kontroli gospodarstw utrzymujących świnię.

(Dowód: akta kontroli str. 735 - 758)

W ramach monitoringu ASF w 2020 r. zbadano 2 249 próbek, w 2021 r. 2 411 próbek na obecność ASF. Zgodnie z planem kontroli na lata 2020-2021 zaplanowano odpowiednio 1 212 i 652 kontrole z zakresu przestrzegania zasad bioasekuracji w celu kontroli i ograniczenia rozprzestrzeniania się ASF na terenie powiatu radomszczańskiego. W 2020 zrealizowano 100% zaplanowanych kontroli i w 2021 r. wykonano 479 kontroli tj. 73,5% planu.

PLW wyjaśnił, iż niewykonanie 173 kontroli wynikało z faktu, że przeprowadzane są kontrole w tych gospodarstwach, w których przebywają świnię. Natomiast w ww. zaplanowanych do kontroli gospodarstwach nie było świń lub gospodarstwa zawiesiły lub zakończyły działalność.

(Dowód: akta kontroli str. 735 - 758)

W wyniku analizy dokumentacji pięciu kontroli²⁰ przeprowadzonych przez Inspektorat stad świń zlokalizowanych w strefie pierwszej stwierdzono, iż kontrole wykazały w jednym przypadku, nieprzestrzeganie terminowości zgłoszenia do ARiMR zdarzeń dotyczących świń, których dotyczy obowiązek znakowania²¹ (za ostatnie 12 miesięcy). Kontrole zostały przeprowadzone wg wzorów list kontrolnych SPIWET – ASF – cztery kontrole i SPIWT ASF 2 – jedna kontrola.

(Dowód: akta kontroli str. 720 - 725)

10. Inspektorat corocznie kontrolował podmioty wytwarzające/gospodarujące ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego. W latach 2020 – 2022 zaplanował przeprowadzenie odpowiednio: 30, 41 i 35. Faktycznie w latach 2020 – 2021 Inspektorat przeprowadził odpowiednio 39 i 41 kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 404 - 478)

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej pięciu kontroli²² przeprowadzonych przez pracowników Inspektoratu ustalono, iż kontrole udokumentowane zostały zgodnie

¹⁹ Dz.U.UE.L.2021.129.1 ze zm.

²⁰ Nr protokołów kontroli: 1/27/7/22-10-1152 z 27 sierpnia 2022 r., 1/22/7/22-10-1152 z 22 sierpnia 2022 r., 1/22/10/22-10-1152 z 12 października 2022 r., 1/8/12/22-10-1152 z 8 grudnia 2021 r., 174/AT/2021 z 28 maja 2021 r.

²¹ Nr protokołu kontroli: 1/27/7/22-10-1152.

²² Protokół z 29.11.2021 r. z kontroli nr 1/29/11/21/10-0833 SPIWET – 01 Zakłady przetwórcze. Kategoria 3 przetwarzanego surowca tj. drobiowy, wieprzowy – nie stwierdzono niezgodności.

Protokół z 22.03.2022 r. z kontroli nr 1/10128403/2022 SPIWET – 02 Zakłady przeprowadzające czynności pośrednie na ubocznych produktach pochodzenia zwierzęcego po ich zebraniu lub magazyny ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (1069/2009 art. 24 ust. 1 (h) i (i)). Tłuszcz zwierzęcy techniczny kat. 3 - nie stwierdzono niezgodności. Protokół z 12.01.2021 r. z kontroli

z formularzami kontroli przeznaczonymi do danego rodzaju prowadzonej działalności w zakresie wytwarzania/gospodarowania ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

(Dowód: akta kontroli str. 727)

11. Należności z tytułu pobieranych przez Inspektorat opłat za czynności określone w art. 30 ust. 1, 2 i 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej wynosiły na koniec 2020 r. 1 748 707,05 zł, przy czym stan zaległości netto wynosił 152 238,69 zł. Na koniec 2021 r. należności wynosiły 1 922 293,61 zł, a stan zaległości netto wzrósł o 15,8% i wynosił 176 327,16 zł. Wg stanu na koniec I kwartału 2022 r. stan zaległości netto wzrósł o 49,3% i wynosił 263 234,19 zł. W wyniku analizy 15 spraw związanych z określaniem wysokości należnych opłat, w tym 15 spraw, w których powstały zaległości, stwierdzono, iż wysokość należnych opłat za czynności przeprowadzone przez Inspektorat została określona prawidłowo tj. zgonie z rozporządzeniem z dnia 15 grudnia 2006 r. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję weterynaryjną. W przypadku zwłoki w zapłacie opłat, Inspektorat kierował należności do organu egzekucyjnego.

(Dowód: akta kontroli str.644 - 683)

W dniu 11 sierpnia 2022 r. weszły w życie nowe przepisy w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat²³ za czynności wykonywane przez Inspekcję weterynaryjną.

PLW wyjaśnił, iż w jego opinii wraz z nowymi rozporządzeniami w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną oraz wyznaczonych lekarzy weterynarii, powinny zostać opracowane wytyczne jednoznacznie określające zasady pobierania opłat za poszczególne czynności. Brak ww. wytycznych powoduje różne interpretacje zapisów tych rozporządzeń przez poszczególne Inspektoraty w kraju.

(Dowód: akta kontroli str. 735 - 758)

12. Inspektorat współpracował z Państwową Powiatową Inspekcją Sanitarną w Radomsku w oparciu o porozumienie ramowe z 16 października 2018 r. zawarte pomiędzy Głównym Inspektoratem Sanitarnym i Głównym Lekarzem Weterynarii o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej. Zgodnie z ww. porozumieniem współpraca pomiędzy Inspekcjami polegała m.in. na uzgadnianiu listy zakładów wspólnie nadzorowanych oraz określenie zakresu nadzoru dla danej Inspekcji, wymiany informacji między Inspekcjami, przekazywaniu sobie wyników badań laboratoryjnych, przeprowadzanie wspólnych kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 684 – 709, 728 - 734)

nr 1/10128102/2021 SPIWET – 03 Spalarnie i współspalarnie. Materiał kategorii 1,2,3 (sztuki padle, PAP) – nie stwierdzono niegodności. Protokół z 22.03.2022 r. z kontroli nr 1/10128017/2022 SPIWET – 04 Przedsiębiorstwa transportujące produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego i/lub produkty pochodne. Kategorie transportowanego surowca: 1,2,3 (bydło, trzoda chlewna, przeżuwacze, ryby, inne). Nie stwierdzono niegodności. Protokół z 01.04.2022 r. z kontroli nr 1/H/10127601/2022 lista kontrolna SPIWET – 08 Stosowanie procedur opartych na zasadach HACCP w podmiotach sektora utylizacyjnego. Zakład przetwórczy kat. 3. Dzienna moc produkcyjna 180 ton. Rodzaj wytwarzanych produktów: przetworzone białko zwierzęce, białko zwierzęce hydrolizowane z piór, tłuszcz zwierzęcy. Nie stwierdzono niegodności.

²³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz.U.2022.1672) oraz Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz.U.2022.1684), które weszło w życie w dniu 11 sierpnia 2022 r.

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, iż podczas współpracy z PPIS w Radomsku w okresie objętym kontrolą:

- nie wystąpiły przypadki zatrucia pokarmowego środkami spożywczymi wyprodukowanymi w zakładzie objętym nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej,
- nie wystąpiła żadna sytuacja epidemiczna czy epizodyczna, która mogła mieć wpływ na inne niż standardowe uzgodnienia planów urzędowych kontroli,
- nie stwierdzono przypadków chorób odzwierzęcych i zatruc pokarmowych mających związek ze spożyciem środków spożywczych,
- nie organizowano wspólnych szkoleń czy spotkań dotyczących bezpieczeństwa żywności i żywienia z powodu wystąpienia sytuacji kryzysowej związanej z epidemią COVID -19,
- przeprowadzone wspólnie kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które wymagałyby udzielania sobie pomocy czy wykonywania badań laboratoryjnych.

Ponadto PLW wskazał, iż w ww. zakresie nie była prowadzona wymiana dokumentacji z PPIS w Radomsku.

(Dowód: akta kontroli str. 728 - 734)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Inspektoracie w 2021 r. komisja ds. rekrutacji, wbrew obowiązkowi określone w 30 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej²⁴ oraz zapisom Regulaminu naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Inspektoracie Weterynarii w Radomsku, nie sporządziła w 2021 r. dwóch protokołów z naborów nr 73443/22.01.2021 i 83910/04.09.2021 kandydatów na stanowiska urzędnicze z przeprowadzonych postępowań.

(Dowód: akta kontroli str. 728 - 734)

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Radomsku wyjaśnił, iż „Zgodnie z *Regulaminem naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Radomsku*, z przeprowadzonego naboru kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze komisja sporządza protokół. W sytuacji, kiedy nie wpłynie żadne zgłoszenie ww. protokół nie jest sporządzany, a w Biuletynie Informacji Publicznej ogłaszana jest informacja, że nabór został zakończony bez wyboru kandydata. Brak sporządzenia protokołu wynikał z faktu, że nie zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 30 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej tj. braku informacji odnośnie imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania kandydata, informacji o zastosowanych metodach i technikach naboru, uzasadnienia dokonanego wyboru”

(Dowód akta kontroli str. 728 - 734)

NIK wskazuje, iż w art. 30 ww. ustawy nałożono na komisję przeprowadzającą nabór, obowiązek sporządzenia protokołu z przebiegu tego naboru niezwłocznie po jego zakończeniu. Treść protokołu w sposób enumeratywny i wyczerpujący została określona w art. 30 ust. 2 ustawy. *Ratio legis* omawianej normy to zapewnienie transparentnej procedury wyboru kandydata na stanowisko w służbie cywilnej. Tym samym, organ winien zapewnić przejrzystość w swoim działaniu poprzez udokumentowanie procesu naboru, tak aby wszystkie przesłanki, którymi kierowano się podejmując decyzje w trakcie przeprowadzania naboru, były możliwe do uzasadnienia i pozwalały na udzielenie rzetelnej informacji zarówno uczestnikom procesu, jak i odpowiednim organom. Wskazać również należy, iż na gruncie ww. przepisu brak zgłoszenia ze strony kandydatów, nie wyłącza po stronie komisji obowiązku sporządzenia protokołu z przeprowadzonego naboru na stanowiska urzędnicze.

²⁴ Dz. U. 2021 poz. 1233.

2. PLW wbrew obowiązkowi określone w art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych²⁵, nie zapewnił właściwego nadzoru nad realizacją zadań jednostki w zakresie zapewnienia efektywności i skuteczności działań dotyczących analizy ryzyka. W Inspektoracie nie przeprowadzono kompletnej analizy ryzyka, zidentyfikowane ryzyka nie zostały poddane analizie i w związku z tym nie określono prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka, możliwych skutków jego wystąpienia oraz nie określono akceptowanego poziomu ryzyka. O braku kompletności analizy ryzyka świadczy również np. brak identyfikacji ryzyk w obszarze działalności finansowej, w tym sprawozdawczości budżetowej i bilansowej oraz w obszarze zadań realizowanych przez ULW. Jako zasadnicze ryzyko zidentyfikowano „brak realizacji zadania”, co nie było adekwatne do zapewnienia realizacji celów określonych w planie działalności. I tak:

- ryzyko „brak realizacji zadania” odnosi się do jednostkowej kontroli (na co wskazuje przyczyna i skutek „Odstąpienie ULW od zadania” oraz mechanizm zaradczy „Wyznaczenie innego LUW”, a także ilość wykonanych kontroli wskazana w „Realizacja zadań za 2020 r.”). Nie wykonanie jednej zaplanowanej kontroli nie ma praktycznego znaczenia w przypadku, gdy tych kontroli wykonywanych jest kilkaset lub więcej jak to ma miejsce w Inspektoracie;
- określenie ryzyka jako „brak realizacji zadania” jest określeniem zbyt ogólnym aby można było podjąć działania zapobiegające/minimalizujące wystąpienie tego ryzyka.

(Dowód: akta kontroli str. 361 - 373)

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, „Zarządzeniem nr 1/2012 z dnia 10 stycznia 2012 r. Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomsku wprowadzono w jednostce system Kontroli Zarządczej, w którym uwzględniono charakterystykę ryzyka, zarządzanie ryzykiem, analizę ryzyka i rejestr ryzyk. Analiza ww. dokumentacji wykazała, że nie określono prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka, możliwych skutków jego wystąpienia oraz nie określono akceptowalnego poziomu ryzyka. Mając na względzie powyższe, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Radomsku wprowadzi zmiany w ww. systemie, które uwzględnią wszystkie powyższe aspekty, w tym identyfikację ryzyka w obszarze działalności finansowej. Poprawiony rejestr ryzyka na 2022 r. został przedstawiony w trakcie trwania kontroli.

(Dowód: akta kontroli str. 728 - 734)

NIK wskazuje, iż analiza ryzyka ma na celu identyfikację zagrożeń, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację zadań i następnie podjęcie odpowiednich działań, aby wyeliminować te zagrożenia lub zminimalizować wpływ tych zagrożeń na prawidłowe funkcjonowanie jednostki.

3. PLW z naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 1 ustawy o Inspekcji weterynaryjnej nakazał, w drodze decyzji administracyjnej, dwóm lekarzom weterynarii, którzy ukończyli 60 lat, przeprowadzenie na terenie powiatu radomszczańskiego szczepień przeciwko wściekliznie oraz znakowanie mikrochipem zwierząt towarzyszących (psów, kotów, frotek) uchodźcom z Ukrainy.

(Dowód: akta kontroli str. 601 – 610, 759 - 762)

PLW wyjaśnił, iż wyznaczył do wykonania na terenie powiatu radomszczańskiego szczepień przeciwko wściekliznie oraz znakowania mikrochipem zwierząt towarzyszących uchodźcom z Ukrainy tylko tych lekarzy weterynarii, którzy sami wyrazili chęć wykonywania ww. czynności. Gotowość szczepienia i znakowania

²⁵ Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240 ze zm.

zwierząt zgłosiło tylko 8 lekarzy weterynarii. W związku z nadzwyczajną sytuacją kryzysową zostali wyznaczeni wszyscy chętni lekarze weterynarii.

(Dowód: akta kontroli str. 759 - 762)

NIK wskazuje, że przepisy ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej nie przewidują odstępstw w powyższym zakresie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wniosek

Zobowiązanie Komisji ds. rekrutacji do każdorazowego sporządzania protokołów z przeprowadzonych naborów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 14 grudnia 2022 r.

Kontroler
Ryszard Lewiński
Główny specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

podpis